MEDEDINGINGSREGELINGEN EN ECONOMISCHE MACHTSPOSITIES

(Artikelen 85 — 90 van het Verdrag tot oprichting van de E.E.G.)

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 17 december 1965

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het Verdrag (IV/A-22491 « Maison Jallatte S. A. — Hans Voss KG » « Maison Jallatte S. A. — S. A. Ets. Vandeputte »)

(Slechts de teksten in de Franse, de Duitse en de Nederlandse taal zijn authentiek)

(66/5/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening no. 17 van 6 februari 1962 [1] en met name op de artikelen 6 en 8,

Gezien de op 19 februari 1963 door de onderneming Maison Jallatte S. A. te Nîmes, Frankrijk, overeenkomstig art 4, lid 1 van Verordening no. 17 verrichte aanmelding betreffende twee overeenkomsten, gesloten door de aanmeldende onderneming met respectievelijk

— de onderneming Hans Voss KG, te Wenden über Braunschweig, Bondsrepubliek Duitsland, enerzijds, en

— de onderneming S.A. Ets. Vandeputte te Boechout (Lier), België, anderzijds

Gezien het door het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtposities, overeenkomstig artikel 10 van Verordening no. 17 uitgebrachte advies,

I

1. Overwegende dat de voornaamste bepalingen van de tussen de onderneming Maison Jallatte S.A. («Maison Jallatte») en de onderneming Hans Voss KG („Hans Voss") gesloten overeenkomst, zoals deze uit het op 26 oktober 1962 gesloten contract en de dienaangaande door Maison Jallatte in haar brief van 29 juli 1964 gegeven uitleg blijken, de volgende zijn :

Maison Jallatte verleent aan Hans Voss het recht tot invoer en alleenverkoop van haar veiligheidsschoeisel in Duitsland, met inbegrip van West-Berlijn en met uitsluiting van Saarland ;

Hans Voss verzorgt door middel van zijn vertegenwoordigers de verkoop van veiligheidsschoeisel van Maison Jallatte en deze laatste draagt al haar vroeger klanten in het bovengenoemde gebied aan hem over ;

Hans Voss onderhoudt een hem in eigendom toebehorend depôt van veiligheidsschoeisel en beslist zelfstandig of een order uitgevoerd moet worden vanuit dit depôt of rechtstreeks vanaf de fabriek van Maison Jallatte ;

In beide gevallen worden de leveranties franco-huis, ex rechten, aan Hans Voss gefactureerd ;

Hans Voss is vrij in het vaststellen van de verkoopprijzen voor zijn afnemers ;

Overwegende dat de overeenkomst geen uitvoerverbod inhoudt ; dat Maison Jallatte heeft verklaard dat al haar direkte afnemers vrij zijn, de verdere bestemming van de bij haar gekochte goederen te bepalen ;

2. Overwegende dat anderzijds de voornaamste bepalingen van de op 5 december 1962 tussen de onderneming Maison Jallatte S.A. („Maison Jallatte") en de onderneming S.A. Ets. Vandeputte („Vandeputte") gesloten overeenkomst de volgende zijn :

Maison Jallatte verleent aan Vandeputte de alleenvertegenwoordiging en de alleenverkoop van haar veiligheidsschoeisel in België ;

Maison Jallatte is verplicht de contractsartikelen niet aan Belgische afnemers aan te bieden of in België te leveren, behoudens door tussenkomst van Vandeputte ;

Vandeputte verbindt zich van zijn kant gedurende de looptijd van de overeenkomst geen soort-

[1] PB no. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.

gelijke produkten als die welke Maison Jallatte vervaardigt aan te bieden of te verkopen ;

Vandeputte is bovendien verplicht voor de voornaamste modellen van het door Maison Jallatte vervaardigde veiligheidsschoeisel een depôt in te richten dat hem in eigendom toebehoort ; de leveringen aan de klanten geschieden vanuit dit depôt ;

Vandeputte is vrij in de vaststelling van de verkoopprijzen voor zijn afnemers ;

Overwegende dat de overeenkomst voorts geen uitvoerverbod inhoudt ; dat Maison Jallatte anderzijds heeft medegedeeld dat al haar direkte afnemers vrij zijn, de verdere bestemming van de bij haar gekochte goederen te bepalen ;

II

Overwegende dat artikel 85, lid 1, van het Verdrag bepaalt dat onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen welke de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of tengevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst ;

1. Overwegende dat de betrokken overeenkomsten tussen ondernemingen zijn gesloten en dat eruit blijkt dat Maison Jallatte zich verbonden heeft binnen de contractsgebieden uitsluitend aan Hans Voss of aan Vandeputte te leveren, tengevolge waarvan het voor iedere andere in deze gebieden gevestigde onderneming onmogelijk is de produkten van Maison Jallatte direkt bij de fabrikant te betrekken ;

Overwegende dat artikelen, vergelijkbaar met die van Maison Jallatte, in de betrokken gebieden ingevoerd en daar verhandeld kunnen werden en dat derhalve in het stadium van de produktie concurrentie mogelijk is ; dat evenwel bij deze artikelen de produkten van verschillende fabrikanten geïndividualiseerd zijn door speciale kenmerken ; dat deze individualisering, onderstreept door een merk, het mogelijk maakt dat een voorkeur van de gebruikers tot uiting komt ; dat derhalve de concurrentie in het stadium van de distributie voor artikelen van hetzelfde merk van groot belang is ; dat onder deze omstandigheden het feit dat alleen de twee alleenverkopers direkt van Maison Jallatte kunnen betrekken, niet alleen tot gevolg heeft dat de vrijheid van partijen zelve wordt beperkt maar ook dat de positie van derden, vooral van andere handelaren dan de twee alleenverkopers, die de contractsartikelen zouden wensen in te voeren, waarneembaar gewijzigd wordt ;

Overwegende dat alleen het door Maison Jallatte verleende alleenverkoopsrecht reeds voldoende is om vast te stellen dat de mededinging in de zin van artikel 85, lid 1, wordt beperkt, maar dat in de tussen Maison Jallatte en Vandeputte gesloten overeenkomst bovendien een clausule van uitsluitende aankoop is opgenomen welke inhoudt dat Vandeputte zich verbindt geen soortgelijke produkten van een ander merk te verhandelen ; dat de toegang tot de Belgische markt door deze clausule voor andere fabrikanten van veiligheidsschoeisel wordt bemoeilijkt, aangezien de handel in dit produkt een speciale technische kennis vereist, zodat het aantal handelaren die zich daarmee kunnen belasten enigszins beperkt is ;

Overwegende dat deze beide overeenkomsten derhalve met name ten doel hebben, de mededinging op de gemeenschappelijke markt te beperken in de zin van artikel 85, lid 1 ;

2. Overwegende dat de twee door Maison Jallatte gesloten overeenkomsten de omstandigheden bepalen waaronder de produkten van de fabrikant uit Frankrijk in Duitsland en België zullen worden ingevoerd ; dat dit tengevolge heeft dat de handel tussen Lid-Staten zich onder andere voorwaarden ontwikkelt, dan zonder deze waarneembare beperkingen van de mededinging ; dat de invloed daarvan op de handel tussen Lid-Staten van enige betekenis is ; dat de betrokken overeenkomsten derhalve de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden ;

3. Overwegende dat dientengevolge deze overeenkomsten onder artikel 85, lid 1, vallen ;

III

Overwegende dat volgens artikel 85, lid 3, de bepalingen van artikel 85, lid 1, buiten toepassing kunnen worden verklaard voor een overeenkomst tussen ondernemingen die bijdraagt tot verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen

a) beperkingen op te leggen, welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn,

b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen ;

Overwegende dat de aanwezigheid van alleenverkopers die belast zijn met de invoer de fabrikant een afzetsysteem verschaft dat minder ingewikkeld is dan het systeem dat zou berusten op veelvuldige contacten met talrijke handelaren aan gene zijde van de grens en dat dit afzetsysteem bovendien de informatie en de technische hulp door of zelfs aan

de fabrikant vergemakkelijkt ; dat de concentratie van de verkoop in de handen van een enkele onderneming op iedere markt de fabrikant een beter overzicht over de verkoopmogelijkheiden op deze markten verschaft en hem daardoor in staat stelt zich beter aan de situatie aldaar aan te passen ; dat anderzijds de verplichting tot de exclusieve aankoop welke is overeengekomen tussen Maison Jallatte en Vandeputte de laatstgenoemde ertoe aanspoort zijn taak als alleenverkoper van veiligheidsschoeisel op intensiever wijze te vervullen ;

Overwegende dat uit het door Maison Jallatte in het leven geroepen verkoopssysteem voor de distributie trouwens nog andere voordelen voortvloeien ; dat namelijk de aanwezigheid van alleenverkopers, doordat zij de mogelijkheid opent om de moeilijkheden die voortkomen uit de afstand en de taalkundige, juridische en andere verschillen tussen het producerende land en de afzetgebieden beter het hoofd te bieden, waarborgt dat de contractsprodukten op de Duitse en Belgische markten regelmatiger en gemakkelijker worden aangeboden ;

Overwegende dat de hiervoor genoemde feiten en overwegingen de conclusie rechtvaardigen dat de alleenverkoopovereenkomsten die door Maison Jallatte zijn aangemeld leiden tot een verbetering van de distributie vergeleken met de situatie die zou bestaan bij afwezigheid van deze overeenkomsten ; dat derhalve aan de eerste voorwaarde van artikel 85, lid 3, is voldaan ;

2. Overwegende dat de gebruikers voordeel hebben van de hierboven genoemde verbeteringen omdat zij gemakkelijker kunnen beschikken over in het buitenland vervaardigde produkten die hun op snelle wijze worden geleverd ;

Overwegende dat deze verbeteringen van de distributie bovendien een toeneming van de vraag van de betrokken produkten teweeg kunnen brengen, en derhalve mede een toeneming van de produktie en een betere verdeling van de vaste kosten van de fabrikant, hetgeen wordt bevestigd door de thans bekende verkoopcijfers ; dat de ondernemingen Hans Voss en Vandeputte, die reeds goed waren ingevoerd, de eerstgenoemde op de markt van werk- en veiligheidsschoeisel en de laatstgenoemde op die van beschermend materiaal in het algemeen, geen aanzienlijke speciale inrichtingskosten voor de verkoop van veiligheidsschoeisel hebben behoeven te maken en hun vaste kosten beter hebben kunnen verdelen ; dat de twee genoemde feiten zowel de fabrikant als de twee alleenverkopers in staat hebben gesteld hun kostprijzen te verbeteren en een deel van het daaruit ontstane voordeel aan de gebruikers door te geven ;

Overwegende dat het feit dat andere ondernemingen die de betrokken produkten bij een buiten het contractsgebied gevestigde tussenpersoon kopen in de mogelijkheid verkeren deze produkten in te voeren, een preventieve werking heeft waardoor het evenwicht in de verkoopprijzen bevorderd wordt ; dat er bovendien op de Duitse en Belgische markten voor veiligheidsschoeisel een daadwerkelijke concurrentie bestaat die van wezenlijke invloed is op het prijspeil, omdat hier immers sprake is van produkten die tot op zekere hoogte vervangbaar zijn en werden gekocht door ervaren kopers die in staat zijn de respectieve kwaliteiten en prijzen te vergelijken ; dat de Commissie anderzijds geen feiten bekend zijn waaruit zou blijken dat er een abnormale dispariteit bestaat tussen de prijzen die in de drie landen waar de contractspartijen gevestigd zijn gelden ;

Overwegende dat vorengenoemde winstpunten een de gebruikers toekomend billijk aandeel vormen in de voordelen die voortvloeien uit de door Jallatte aangemelde overeenkomsten, gezien de geringe omvang van de mededingingsbeperkingen in deze overeenkomsten ;

3. Overwegende dat de enige beperkingen in de twee overeenkomsten die voortvloeien uit de alleenverkoopsclausule bestaan uit de verplichting van Maison Jallatte om in Duitsland de contractsprodukten alleen aan Hans Voss en in België alleen aan Vandeputte te verkopen ; dat Maison Jallatte zich met name niet heeft verbonden zich te zullen onthouden van indirekte leveranties naar de contractsgebieden en dat het verkoopssysteem van deze onderneming niet verhindert dat derde ondernemingen in deze gebieden de contractsartikelen elders verkrijgen dan bij de twee alleenverkoopers ; dat partijen niet hebben getracht een absolute gebiedsbescherming in het leven te roepen door met andere middelen nevenimport te verhinderen ;

Overwegende dat de hierboven onder punt 1 genoemde voordelen slechts ten koste van deze beperkingen van de concurrentie konden worden verkregen, namelijk door de verlening van exclusieve rechten, hetgeen onder de gegeven omstandigheden als een onmisbaar middel tot het verkrijgen van deze voordelen kan worden beschouwd ; dat de aan de Commissie bekende feiten de conclusie rechtvaardigen dat in het gegeven geval de verbetering van de distributie met een ander verkoopssysteem niet beter zou kunnen worden verkregen ;

Overwegende dat de aanvullende beperking in de overeenkomst tussen Maison Jallatte en Vandeputte, krachtens welke deze alleenverkoper zich verplicht geen ander veiligheidsschoeisel te verkopen dan dat van Maison Jallatte, eveneens onmisbaar is voor het bereiken van een intensievere afzet van veiligheidsschoeisel van Maison Jallatte, namelijk opdat, daarbij rekening houdend met de toestand op de markt en de positie die partijen daar innemen, de alleenverkoper zijn krachten concentreert op de verkoop van veiligheidsschoeisel van dit merk ;

Overwegende dat derhalve aan de betrokken ondernemingen geen enkele beperking is opgelegd die niet onmisbaar is voor het bereiken van de in artikel 85, lid 3, genoemde doelstellingen ;

4. Overwegende dat de produkten van Maison Jallatte in direkte concurrentie staan met vergelijkbare produkten die door andere ondernemingen in de Bondsrepubliek Duitsland en in België op de markt worden gebracht ; dat de toegang tot de Belgische markt, met inbegrip van de keuze van alleenvertegenwoordigers, ondanks de verplichting opgelegd aan de alleenverkoper Vandeputte om alleen bij Maison Jallatte te kopen, voor andere fabrikanten mogelijk blijft ; dat bovendien noch Hans Voss, noch Vandeputte als alleenvertegenwoordiger een absolute gebiedsbescherming geniet ; dat de twee overeenkomsten dus niet aan de betrokken ondernemingen de mogelijkheid geven de mededinging voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten uit te schakelen ;

5. Overwegende dat derhalve de voorwaarden voor een beschikking tot toepassing van artikel 85, lid 3, zijn vervuld ;

IV

1. Overwegende dat de terugwerkende kracht van de beschikking tot 19 februari 1963, de datum van ontvangst van de aanmelding der twee overeenkomsten, is gebaseerd op artikel 6, lid 1, van Verordening no. 17 ;

2. Overwegende dat de vaststelling van de geldigheidsduur van de beschikking is gebaseerd op artikel 8, lid 1, van Verordening no. 17 ; dat men bij de vaststelling van deze geldigheidsduur kan uitgaan van de veronderstelling dat de feitelijke situatie op grond waarvan de beschikking is gegeven zich gedurende vijf jaren niet zal wijzigen ;

3. Overwegende dat door derden geen bezwaren zijn ingebracht naar aanleiding van de bekendmaking op grond van artikel 19, lid 3, van Verordening no. 17 in *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* no. 179 van 7 november 1964,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

Artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap wordt overeenkomstig artikel 85, lid 3, buiten toepassing verklaard

— voor de overeenkomst tussen de onderneming Maison Jallatte S.A., en de onderneming Hans Voss KG zoals deze blijkt uit het op 26 oktober 1962 gesloten contract en in de brief van Maison Jallatte van 29 juli 1964 gegeven uitleg enerzijds,

— voor de overeenkomst tussen de onderneming Maison Jallatte S.A. en de onderneming S.A. Ets Vandeputte zoals deze blijkt uit het contract tussen partijen van 5 december 1962 anderzijds.

Artikel 2

Deze beschikking gaat in op 19 februari 1963 ; zij is geldig tot 31 december 1970.

Zij is gericht tot de onderneming Maison Jallatte S.A. te Nîmes, Frankrijk, de onderneming Hans Voss KG te Wenden über Braunschweig, Bondsrepubliek Duitsland, en de onderneming S.A. Ets Vandeputte te Boechout (Lier), België.

Brussel, 17 december 1965.

Voor de Commissie

De Voorzitter

Walter HALLSTEIN